

روزانه حدود ۱.۹ میلیون بشکه سوئز عبور می کند که این میزان حدود ۷ درصد از حمل و نقل دریایی جهان است، در نتیجه بسته شدن کانال سوئز می تواند بر انتقال نفت و گاز طبیعی از خاورمیانه به اروپا تأثیر بگذارد

کوتاه کردن مسیرهای ترابری مورد استفاده در زنجیره تأمین کالا است. کانال سوئز به کشتی ها این امکان را می دهد که در مسیر خود هزاران کیلومتر صرفه جویی کنند و همین امر باعث شده است که این آبراه یکی از پر رفت و آمدترین مسیرهای کشتیرانی در جهان باشد.

وونگ می گوید در صورت بسته شدن کانال سوئز احتمالاً کشورهای آسیایی و اروپایی نزدیک به آن هستند که بیشترین تأثیر را می پذیرند. مطالعه آنها نشان می دهد که هر چه از مرکز سانحه دورتر باشیم اثرات منفی آن کمتر خواهد شد. احتمالاً ایالات متحده تأثیرات چنین حادثه ای را کمتر احساس خواهد کرد، مخصوصاً به این علت که بسیاری از کالاهای وارداتی این کشور از آسیا، از اقیانوس آرام عبور می کنند.

اما تقریباً شکی نیست که اثر موجی راهبندان کانال سوئز به تمام جهان سرایت خواهد کرد. براساس پژوهش یادشده، تجارت مانند سیستم قطب و اقمار کار می کند و هشتاد درصد از حجم مبادلات تجاری مستقیماً از نقطه مبدأ به نقطه مقصد نمی روند و در مسیر خود از کشورهای دیگر و مخصوصاً مراکز مهمی مثل کانال سوئز عبور می کنند و وجود چنین شبکه هایی بدین معنی است که هرگونه مشکلی در آنها اثرات قابل توجهی بر سرتاسر شبکه حمل و نقل خواهد گذاشت.

کشتی های باری و نفتکش ها معمولاً به جای دور زدن قاره آفریقا، مسیر ۱۹۳ کیلومتری کانال سوئز را طی می کنند تا از آسیا به اروپا یا برعکس بروند، مسیری که در مقایسه با مسیرهای جایگزین به مراتب کوتاه تر و کم هزینه تر است. به طور تقریبی می توان گفت ۱۰ درصد از کل تجارت جهان از طریق این کانال صورت می پذیرد. طبق برآورد مجله معتبر «لویزد لیست»، که به طور تخصصی در حوزه کشتیرانی فعالیت می کند، ارزش کالاهایی که هر روز با کشتی از کانال سوئز می گذرند، به طور میانگین ۹.۶ میلیارد دلار است. همچنین طبق برآوردهای همین مجله حدود ۵۰.۱ میلیارد دلار از این میزان از شرق به غرب و ۴.۵ میلیارد دلار آن از غرب به شرق می رود.

تقریباً یک چهارم این ترافیک مربوط به کشتی های کانتینربر مشابه با کشتی «اورگیون» است. به طور متوسط ۵۰ کشتی ای که هر روز از کانال سوئز می گذرند، ۱/۲ میلیون تن بار را جابه جا می کنند.

این قبیل سوانح چه تأثیری بر زنجیره تأمین کالا خواهند داشت؟ شرارت گاناپاتی، استاد اقتصاد دانشگاه جورج تاون آمریکا می گوید: وقتی صحبت از حمل و نقل کالا از آسیا به اروپا می شود، عملاً هیچ گزینه دیگری غیر از حمل و نقل دریایی وجود ندارد و حمل و نقل ریلی یا کامیونی نمی توانند جایگزین این مسیر شوند. وی به خبرگزاری آسوشیتدپرس گفت: «انسداد کانال سوئز، رساندن طیف وسیعی از قطعات و مواد اولیه برای

تولید محصولات اروپایی را به تأخیر می اندازد، محصولاتی مانند پنبه هند که در اروپا برای تولید لباس استفاده می شود، نفت خاورمیانه که برای تولید پلاستیک مورد استفاده قرار می گیرد و قطعات خودروهای چینی.» «ووان فونگ وونگ»، استاد اقتصاد دانشگاه اورگن آمریکا در این زمینه می گوید: «مسدود شدن مهم ترین نقطه مرکزی شبکه تجارت جهانی پیامدهای مهمی در سراسر جهان خواهد داشت.»

البته این حادثه اثر مستقیم کمتری بر ایالات متحده خواهد گذاشت زیرا این کشور بیشتر محموله های آسیایی مورد نیازش را از سواحل غربی خود وارد می کند. با وجود این ممکن است انتقال کالا از اروپا به آمریکا به تأخیر بیفتد، زیرا بسته شدن کانال سوئز مانع از بازگشت کانتینرهای خالی به آسیا می شود. این موضوع بخصوص موجب کمیاب شدن کانتینر برای حمل مواد مصرفی می شود و تقاضا برای این قبیل کالاهای مصرفی را در دوران بحران کرونا افزایش می دهد. «گاناپاتی» می گوید: «اگر یک نقطه در شبکه ترابری دچار آسیب شود، این آسیب رفته رفته بر کل سیستم اثر می گذارد و مدتی طول خواهد کشید تا همه چیز به حالت عادی بازگردد.»

این قبیل حوادث چه تأثیری بر مصرف کنندگان می گذارند

اگر حمل و نقل کالا در کانال سوئز بیش از چند روز مختل شود، ممکن است مصرف کنندگان آمریکایی تا حدودی تأثیر آن را بر زندگی خودشان احساس کنند. محصولات آسیایی از راه اقیانوس آرام به آمریکا می رسند و بسته شدن کانال سوئز تأثیری بر جابه جایی آنها نخواهد داشت اما محصولاتی که در اروپا مونتاژ و به آمریکا ارسال می شوند ممکن است با تأخیر به مقصد برسند. «مارک زندگی»، اقتصاددان ارشد در شرکت پژوهش های اقتصادی «مودی» آمریکا به آسوشیتدپرس می گوید: «انسداد کانال احتمالاً تأثیر چندانی بر اقتصاد ایالات متحده یا کل جهان نخواهد داشت، مگر این که کار بازگشایی راه هفته ها یا ماه ها طول بکشد.»

به گفته «زندى»، این موضوع ممکن است باعث بالا رفتن قیمت نفت شود، اما این تغییر قیمت ناچیز و در حد چند سنت است. او می گوید اگر بسته شدن کانال، حمل و تحویل قطعات خودرو به تولیدکنندگان بزرگ را به تأخیر بیندازد، اقتصاد آلمان ممکن است آسیب ببیند. به گفته گاناپاتی با بسته شدن کانال سوئز ممکن است قیمت بنزین در اسپانیا، ایتالیا و فرانسه افزایش پیدا کند زیرا این کشورها به نفتی که از طریق کانال سوئز به بنادرشان می رسد، وابسته اند.

تأثیر انسداد کانال سوئز بر حمل و نقل نفت

براساس برآوردهای مجله لویزدلیست،

روزانه حدود ۱.۹ میلیون بشکه نفت از کانال سوئز عبور می کند که این میزان حدود ۷ درصد از حمل و نقل دریایی جهان است، در نتیجه بسته شدن کانال سوئز می تواند بر انتقال نفت و گاز طبیعی از خاورمیانه به اروپا تأثیر بگذارد.

به گفته شرکت مشاوره و اطلاعات نفتی «پلتس» به طور میانگین روزانه حدود یک میلیون بشکه نفت خام و ۱.۴ میلیون بشکه بنزین و سایر محصولات تصفیه شده از خاورمیانه و آسیا و از راه کانال سوئز به اروپا فرستاده می شود.

«جیم بورکهارد»، رئیس بخش پژوهش های شرکت خدمات اطلاعات نفت خام «آی اچ اس مارکیت» می گوید اگر مسدود شدن کانال سوئز کوتاه مدت باشد، تأثیر منفی بر بازار جهانی نفت محدود خواهد بود. به دلیل همه گیری ویروس کرونا، تقاضا برای حامل های انرژی پایین آمده و هنوز از ظرفیت خط لوله سامد استفاده نشده است. خط لوله نفتی سامد به منظور کمک به انتقال نفت از پایانه ای در ساحل دریای سرخ تا بندر اسکندریه در شمال مصر کشیده شده است. «بورکهارد» می گوید: «اگر کانال به مدت طولانی مثلاً یک ماه بسته بماند، می توان گزینه های دیگری را نیز در نظر گرفت. مثلاً می توان آفریقا را دور زد، هرچند این کار باعث افزایش هزینه ها خواهد شد.»

قیمت جهانی نفت خام پس از سانحه کشتی اورگیون در سال جاری، افزایش پیدا کرد، اما چند روز بعد مجدداً کاهش یافت. تحلیلگران علت کاهش قیمت را انتشار گزارش یک گروه صنعتی درباره ذخیره زیاد نفت در آمریکا ذکر کردند.

آیا مسدود شدن کانال سوئز می تواند به کند شدن روند انتقال محصولات وابسته به نفت منجر شود؟

انتقال فرآورده های نفتی تصفیه شده مانند بنزین و سوخت جت به اروپا نیز از طریق کانال سوئز انجام می شود و طبعاً مسدود شدن کانال باعث به تأخیر افتادن این فرایند خواهد شد. به گفته «بورکهارد» می توان پالایشگاه های اروپا را ترغیب کرد که با شدت بیشتری کار کنند و تولید خود را موقتاً بالا ببرند و از آشفتگی در بازار جلوگیری کنند. بنابر اعلام شرکت های تحقیقاتی، نفتکش های عبوری از کانال سوئز ۸ تا ۱۰ درصد گاز طبیعی مایع جهان را حمل می کنند. «لوکاس اشمیت»، تحلیلگر شرکت «وود مکنزی» می گوید: «وقتی حادثه کشتی اتفاق افتاد، تنها چند محموله ال ان جی در نزدیکی کانال بود. با این حال انتظار نداریم بسته شدن کانال سوئز باعث ایجاد گره های کور اقتصادی شود.» انتظاری که خالی از اشتباه نبود و هرچند بسته شدن کانال سوئز خسارات زیادی وارد کرد اما در نهایت ضربه های ناشی از آن جبران شد.

منابع: CNN, USA Today, QZ